

**ANTECKNINGAR OM
SJUKSKÖTERSKEUTBILD-
NING I MÅLMÖ
ÅREN 1959 - 1979**

BRITA GRANLUND

Förord

Brita Granlund var rektor för Malmö Stads Sjuksköterskeskola från dess start 1959 fram till 1982 då hon pensionerades. När MSS-föreningen bildades 1992 blev hon en självklar hedersmedlem i föreningen. Inom föreningen var vi medvetna om vilken stor källa av kunskaper om sjuksköterskeutbildningen i Malmö som fanns hos Brita Granlund. Vi gav henne därför MSS-föreningens uppdrag att skriva sjuksköterskeutbildningens i Malmö historia fram till högskolereformens genomförande. Brita Granlund startade detta arbete och under ett par år var hon en ofta sedd gäst i arkivet vid Vårdhögskolan. Brita var då nästan 80 år. Tiden gick och tilltagande åldersvagheter gjorde att skrivandet avtog.

Jag har fått de handskrivna anteckningar som Brita Granlund har gjort och tagit mig an uppgiften att renskriva dessa. I det arbetet har det visat sig att jag utöver direkt renskrivning för läsbarhetens skull gjort smärre redaktionella ändringar med bl a rubriksättning och vissa förtydliganden. Allt i akt och mening att ge Britas anteckningar full rättvisa.

Nu i samband med firandet av sjuksköterskeutbildningens i Malmö 50 års jubileum vill jag överlämna Brita Granlunds *Anteckningar om sjuksköterskeutbildning i Malmö åren 1959 – 1979* till MSS-föreningen och dess medlemmar i form av denna lilla skrift. Jag vill också å MSS-föreningens vägnar framföra ett mycket stort och varmt tack till Brita Granlund för allt arbete Du lagt ner på dessa anteckningar.

Malmö våren 2009

Charlotte Stölten
ordförande

Sjuksköterskeutbildning i Malmö

För att tillförsäkra sjukvården vid Allmänna sjukhuset i Malmö tillgång till utbildade sjuksköterskor sökte den dynamiske och framsynte överläkaren och kirurgen Fritz Bauer få till stånd en kurs för utbildning av sjuksköterskor 1898. Sedan stadsfullmäktige beviljat medel började den första kursen den 1 maj 1899.

Fyra elever med elementarskoleunderbyggnad antogs. Utbildningen var ettårig och undervisningen meddelades av underläkaren och av Dr Bauers operationssköterska, som var utbildad sjuksköterska vid Sophiahemmet i Stockholm.

Mot slutet av 1800-talet gjordes stora framsteg inom läkekonsten framför allt inom medicinsk och kirurgisk vetenskap. Samhället krävde bättre hjälp med vården av de sjuka och fler sökte vård på sjukhus.

Ett upprop och en sjuksköterskeutbildning startas

År 1898 utsändes ett upprop till Skåne, Halland och Blekinge undertecknat av 258 personer. Enligt detta upprop uppmanades alla intresserade att bidra med pengar eller gåvor för att få till stånd en sjuksköterskeskola i Malmö eller Lund. En vårmarknad i Lund 1899 inbringade 15.000 kronor. Tillsammans med övriga gåvor uppgick grundkapitalet till ca 32.000 kronor, varför det ansågs möjligt att starta en sjuksköterskeskola. På ett allmänt möte i Malmö den 18 maj 1901 valdes en intimerstyrelse för Föreningen Södra Sveriges Sjuksköterskehem (SSSH). Det beslutades att skolan skulle förläggas till Lund, då det ansågs lättare att få lämpliga lärare från universitetet för den teoretiska undervisningen. Starten av skolan skedde 1903 och utbildningens längd var initialt två år, för att inom kort förlängas till tre år.

Den 1 april 1905 övertog Föreningen Södra Sveriges sjuksköterskehem den sjuksköterskeutbildning som fanns i Malmö och de sex eleverna som fanns där överfördes till Lund. Skolorn blev Lund men utbildningen skulle bedrivas vid dåvarande Lunds länslasarett, Malmö allmänna sjukhus, Lunds hospital och Stockholms epidemisjukhus. Elever antogs av och tillhörde Södra Sveriges sjuksköterskehems sjuksköterskeskola.

Det har ej varit möjligt att följa den ettåriga sjuksköterskeutbildningen vid Malmö allmänna sjukhus (MAS) 1899 – 1905 då någon dokumentation inte föreligger. Ett emblem i blått med bokstäverna MSS som bevis på genomgången utbildning har använts.

Sjuksköterskebrist efter andra världskrigets slut

Under 1940-talet hade byggandet av nya sjukhus nästan legat nere. Endast Södersjukhuset i Stockholm fullbordades under krigsåret 1944. Under 1950-talet förelåg

därför ett uppdämt behov av nybyggnad och modernisering inom hälso- och sjukvården.

Man kunde förutse ett ökat behov av sjuksköterskor inom både öppna och slutna vårdformer, men räknade ej med den svåra sjuksköterskebrist, som kom att föreligga under lång tid (mer än 20 år).

Vid överläggningar den 26 maj, 1955 med representanter för Malmöhusläns landsting, Styrelsen för SSSH i Lund, Malmö stads sjukhusdirektion och Hälsingborgs stads hälso- och sjukvårdsstyrelse diskuterades frågan rörande utbildning av sjuksköterskor för landstingets och de båda landstingsfria städernas behov. Under överläggningarna framhölls bl a att samtliga huvudmän hade ”icke obetydliga svårigheter” att erhalla sjuksköterskor och att dessa svårigheter kunde förväntas öka i samband med planerad utbyggnad inom hälso-och sjukvården. SSSH i Lund önskade inte utvidga sin sjuksköterskeutbildning. Man ansåg att ”den uppnått en mer än lämplig storlek”. Representanterna för städerna Malmö och Hälsingborg (som då ej tillhörde landstinget) hade underhand diskuterat anordnandet av en gemensam sjuksköterskeskola i Malmö. Malmö stads sjukhusdirektion ansåg att uppdra ärendet i samband med planerad utbyggnad av Malmö allmänna sjukhus.

En sjuksköterskeskola i Malmö planeras

Redan 1954 ägde en konferens rum hos Medicinalstyrelsen angående behov av en sjuksköterskeskola i Malmö. Kommunalrådet Harald Lindvall och MAS styresman överläkaren Bengt Willert handlade snabbt och uppvtaktade i samband med konferensen dåvarande inrikesministern Rune Johansson, som gick med på att en provisorisk sjuksköterskeskola skulle få uppföras. Vid sammanträde den 18 april 1956 beslutade Malmö stads sjukhusdirektion att uppdra åt leg sjuksköterskan Agneta Christoffersson vid MAS att verkställa utredning angående anordnandet av en sjuksköterskeskola i Malmö. Under utredningens gång hade samråd tagits med rektor Iris Stålbåge, SSSH i Lund samt med byråinspektörerna Majsa Andrell och Gerd Zetterström, Medicinalstyrelsen, Stockholm. Utredningen omfattade utbildningsplaner, byggnads-, drifts och budgetuppgifter och genomfördes under sommaren 1956. Utredningen överlämnades till sjukhusdirektionen i augusti samma år.

1959 godkändes förslag till reglemente för sjuksköterskeskolan av Medicinalstyrelsen samt av Stadsfullmäktige i Malmö. Enligt reglementet utsågs en särskild styrelse för förvaltningen av sjuksköterskeskolan. Styrelsen var utsedd av Malmö stads sjukhusdirektion. Styrelsens uppgifter enligt normalreglemente 1951:117 innebar att styrelsen utövade egen medelsförvaltning och hade det ekonomiska och administrativa ansvaret för skolan. Medelsförvaltningen sköttes av sjukvårdsstyrelsens ekonomiavdelning som även medverkade i arbetet med budget och bokslut för sjuksköterskeskolan. Rektor och medarbetare deltog alltid i detta arbete. Budget och bokslut föredrogs sedan vid styrelsesammanträdena. Sjukhuskontoret vid MAS svarade för reparations- och underhållsfrågor samt skötsel av skolans park och blomleveranser till byggnaden. Ersättning för dessa tjänster var upptagna

i budgeten. Styrelsens övriga uppgifter var bl a att övervaka undervisningen, anställa personal samt anta elever till skolan.

Styrelsen fick initialt följande sammansättning:

Ordförande Harald Lindvall, även Sjukvårdsstyrelsens ordförande

Professor Helge Wulff

Skoldirektör Lars Kjellman

Sjuksköterskan Viola Fröhler

Översköterskan Eva Andersson

Överläkare Bengt Willert, Sjukhusets styresman

Biträdande sjukvårdsdirektör Willy Danborg, tillika sekreterare

Direktör Torsten Hulphers, vice ordförande

Sjukvårdsdirektör Erik Asker

!:a föreståndaren vid MAS Majvi Nilsson

Övriga ledamöter i styrelsen utsågs i enlighet med den politiska representationen i kommunen:

Fru Ebba Andersson

Förbundsordförande Algot Jönsson,

Ombudsman Hilding Carlberg

Civilingenjör Bengt Jansson.

Protokollet visar att en hemställan gjordes till Medicinalstyrelsen om godkännande av sjuksköterskeskolan i Malmö inkl reglemente och utbildningsplan. Enligt protokoll den 26 juni, 1959 kallas den blivande skolan Sjuksköterskeskolan i Malmö. Till rektor utsågs Brita Granlund och Doris Lidén utsågs till instruktionsköterska, Brita Hilton till klinisklärare och Gullbritt Gustafsson till kontorist.

Styrelseprotokoll från 15 september, 1959, visar att Medicinalstyrelsen godkänt sjuksköterskeskolan fr o m 1 juli, 1959. Andelen elever skulle ej överstiga 48. Förutsättningarna för godkännande var att inkomma med arbetsordning för eleverna praktiska utbildning samt en närmare utformad kursplan för specialiseringsutbildningar.

Malmö sjuksköterskeskola startar i en provisorisk byggnad

Styrelsen önskade så fort som möjligt komma i gång med sjuksköterskeskolan.

Under våren 1959 utformades närmare detaljer. AB Elementhus i Mockfjärd åtog sig att bygga och montera skolbyggnaden, en paviljong inom sjukhusområdet mitt emot dåvarande kirurgmottagningen och bredvid lungkliniken. Skolhuset byggdes på Medicinalstyrelsens bekostnad, ca 160.000 kr. MAS bidrog med 90.000 kr för inredningen.

Byggnaden har senare använts bl a för andra undervisningsändamål och revs drygt 40 år senare i samband med att Hälsa och samhälles hus byggdes.

När sjuksköterskeskolans blivande befattningshavare under hösten 1959 besökte sin blivande arbetsplats föreföll den ganska övergiven. Det visade sig då att byggnadsarbetarna från Mockfjärd var hemma i Dalarna och jagade älg! Byggnaden blev dock klar inom utsatt tid och innehöll två undervisningsrum, grupprum, bibliotek, samlingsrum och expeditiionslokaler för skolans personal. Bostäder för

eleverna hade ordnats inom sjukhusområdet i andra våningsplanet på dåvarande Medicinbyggnad avdelning G, på epidemisjukhuset samt på gamla lungkliniken. Rummen var fräscha och nymålade med nya möbler och ny textil.

Verksamheten startar

Doris Lidén, instruktionssköterska och Gullbritt Gustafsson, kontorist, tillträdde sina tjänster den 1 november och rektor Brita Granlund den 1 december, 1959. En råkall vinterdag, den 4 december, 1959, kunde 25 provelever hälsas välkomna till Malmö sjuksköterskeskola i den nybyggda paviljongen. Sjuksköterskeutbildningen enligt MF 1952 och 1955:2 föregicks av en orienteringsperiod omfattande tre månader varav två veckor utgjordes av teoretisk undervisning och övrig tid utgjordes av praktisk tjänstgöring på en vårdavdelning för att ge den blivande eleven möjlighet att känna sig för om vårddyrket var passande. Proveleven gick helt utanför ordinarie arbetstidsscheman. Malmö sjuksköterskeskola, som var landets 29:de invigdes vid en enkel ceremoni i denna paviljong. Svensk sjuksköterskeförenings ordförande Gerda Höjer, rektor Iris Stålbåge, SSSH, Lund, representanter för Malmö stad samt sjuksköterskeskolans styrelse deltog. En representant från pressen skrev ”Den minsta skolan med de största förväntningarna”.

Utbildning enligt Normalplan Medicinalstyrelsen 1952 och 1955:2

De 25 första proveleverna (benämnd VK 60) påbörjade sin sjuksköterskeutbildning den 1 mars, 1960 som pionjärer. Vid denna tid bedrevs sjuksköterskeutbildning enligt Medicinalstyrelsens normalplan MF 1952:2 och 1955:2. Utbildningstiden var tre år inklusive ferier. Utbildningen omfattade såväl teoretisk som praktisk utbildning på vård- och specialavdelningar. Läskurser utgjorde 7 månader och praktisk utbildning 26 månader. Under den kliniska praktiken gavs även jämsides teoretisk undervisning. Den praktiska utbildningen var förlagd till MAS, och Malmö östra sjukhus (MÖS). Orientering i öppen vård anordnades vid barnvårdscentraler, hemvårdscentral eller inom skolhälsovården. Under det tredje utbildningsåret skedde specialutbildning. Eleven kunde välja den gren inom hälso- och sjukvård som passade henne bäst t ex kirurgisk eller medicinsk sjukvård, operationssjukvård eller barnsjukvård. Specialutbildning kunde erhållas inom den egna skolan i Malmö eller också kunde eleven söka inträde vid Centralskolan för specialutbildning av barnsjuksköterskor, vid Barnmorskeläroanstalten i Stockholm eller Centralskolan för specialistutbildning i mentalsjukvård i Lund.

Undervisningen enligt Medicinalstyrelsens normalplan var strikt beskriven med uppgifter om utbildningens syfte, kursuppläggning, metoder för undervisning, samt undervisningsmaterial, minimiantalet undervisningstimmar samt antal skriftliga prov. Dessutom föreskrevs vilken yrkeskategori som skulle undervisa i de olika ämnena. Den teoretiska undervisningen omfattade 1100 timmar, vilket säkerligen överskreds av ambitiösa sjuksköterskeskolor.

Den största gruppen lärare utgjordes av läkare. Övrig undervisning meddelades av instruktionssköterskor, sjuksköterska med specialistkompetens i öppen hälso- och sjukvård samt av sjukgymnast och dietist.

Utbildningen vid sjuksköterskeskolan var kostnadsfri för eleven. Under hela orienterings- och utbildningstiden utgick studiebidrag med 150 kr per elev och månad samt fritt vivre inkl tvätt av arbetsdräkt. Eleven bekostade själv uniform och kurslitteratur. Under ferierna utgick ersättning med 5 kronor per dag med avstående från övriga förmåner. Under utbildningstiden hade eleverna fri hälso- och sjukvård.

Sjuksköterskeeleven i sjukvårdsarbetet

Elevens arbetstid uppgick till högst 8 timmar per dag varav 2 timmar skulle disponeras för undervisning (handledning av kliniklärare eller avdelningssköterska). Eleven deltog alltså högst 6 timmar/dag i det egentliga sjukvårdsarbetet. När det gäller ersättning från sjukhuset till sjuksköterskeskolan för elevernas arbetsinsats, hade man stannat för en ersättning uppgående till $\frac{3}{4}$, senare $\frac{1}{2}$ del av ett sjukvårdsbiträdes lön. Detta belopp kom således att i sjuksköterskeskolans budget utgöra en inkomst. Vid de flesta av landets sjuksköterskeskolor tillämpades ovanstående bestämmelser. Man kan därför tycka att sjuksköterskeelever utgjorde en god och billig arbetskraft för sjukhusen.

Elevens arbetsdräkt bl a bomullsklänning, vitt förkläde, vit krage och mössa samt ytteruniform enligt Svensk sjuksköterskeförenings modell demonstrerades inför skolans intresserade styrelse till allmän belåtenhet. Denna uniform användes fram till våren 1970.

Arbetet på skolan

Åren 1960 – 1961 kännetecknas av jäkt och hårt arbete. Jag hade en känsla av att aldrig hinna med mina arbetsuppgifter. En äldre kollega från en av landets äldsta sjuksköterskeskolor gav mig föga uppmuntran med sina ord på vägen: ”Jag förstår inte att ni vågar starta en sjuksköterskeskola under så kort tid. Du kommer aldrig att hinna ifatt. Du skulle behöva minst ett halvår för planering.” Under hela året 1960 planerade vi, informerade och besökte MAS alla vårdavdelningar för att introducera sjuksköterskeskolan och den kommande utbildningen. Vi uppvaktade läkare, köpte undervisningsmaterial, producerade en mängd trycksaker och sökte att på bästa sätt etablera samarbete med våra blivande utbildningsplatser.

Allt sedan sjuksköterskeskolans start hade vi mötts av stor vänlighet och intresse både från sjuksköterskeskolans styrelse, sjukhusets styresman, läkare och övrig personal på MAS. Vi kände att skolan var välkommen och att man hade stora förväntningar på sjuksköterskeeleverna.

Under tiden april 1960 – november 1961 planerades och uppfördes den nya sjuksköterskeskolan med elevbostäder, samlingssal, undervisningslokaler samt expeditioner inom MAS område i hörnet av Pildammsvägen och Carl Gustavs väg (nuvarande entré 59). Sjuksköterskeskolan som projekterades och ritades av arkitekterna Fritz Jaenecke och Sten Samulesson representerade en helt ny typ av byggnadsstil inom sjukhusområdet.

Sjuksköterskeskolan i Malmö hade tidigare erhållit Medicinalstyrelsens godkännande från 1 juli 1959 – 30 juni, 1960. Detta under förutsättning att vi före 1 april, 1960 skulle inkomma med arbetsordningar för elevernas praktiska utbildning inom grundutbildningen samt en närmare utformad kursplan för specialistutbildningen före den 1 september, 1960. På grund av den korta tid som stått till buds för detta omfattande arbete anhöll styrelsen därför att senare få inkomma med resterande handlingar avseende specialistutbildningen.

Sjuksköterskeskolan inspekterades den 12 – 13 september, 1960 av 1:a byråinspektör Majsa Andrell, Medicinalstyrelsen varefter godkännande fram t o m 31 december, 1967 översändes till sjuksköterskeskolans styrelse.

Anställning av nya medarbetare

Brita Hilton, klinisklärare i kirurgisk sjukvård, anställdes från 1 juni, 1960 och Ann-Marie Olow, klinisklärare i medicinsk sjukvård, anställdes 1 augusti, 1960. Vidare anställdes Gertrud Östberg, lärare i hälso- och sjukvård från 1 december, 1960. Även Viola Fröhler anställdes som elevhemsföreståndare och skolsköterska i december, 1960 med Ulla Nilsson som vikarie. Docenten Sven Erik Björkman blev skolläkare. Ytterligare lärare anställdes inom området mentalsjukvård först vikarien Barbro Bengtsson och senare ordinarie läraren Inger Fredriksson. Från Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor (SIHUS) kom de två första lärarkandidaterna under tiden 1 mars – 1 maj, 1961.

Genom förmedling av Svensk sjuksköterskeförening tas den första utländska gästen emot den 8 april, 1961, Joane Loadbetter en glad och trevlig ”Sister tutor” och vårdlärare från Birmingham, England.

Under årens lopp har sjuksköterskeskolan i Malmö haft förmånen att kunna ta emot utländska studiebesök från när och fjärran, både från Europa, USA och Hongkong. Allt med sedvanlig skånsk gästfrihet, vilket varit till stor glädje för alla.

Vid sammanträde den 11 februari, 1961, gav styrelsen konstnären Knut Grane i uppdrag att utarbeta förslag till sjuksköterskeskolans i Malmö emblem. **M**almö **S**tads **S**juksköterskeskola med vita bokstäver på heraldisk blå emaljotten med oljelampan och broschens övriga detaljer i silver. Resultatet blev ett vackert emblem i äkta silver som den nyutexaminerade sjuksköterskan fick mottaga på sin avslutningsdag. Numera tillverkas broschen inte längre i silver och den blivande sjuksköterskan köper broschen själv om någon sådan önskas.

Dags att flytta in i ny skolbyggnad

Den stora händelsen under 1961 var naturligtvis invigningen av den nya sjuksköterskeskolan den 23 november, 1961, kl 14.00.

Byggnaden rymde 210 elevrum fördelade på 7 våningsplan samt stor samlingshall på nedre botten med kök, reception, telefonväxel, elevhemföreståndar/skolsköterskeexpedition, lokal för skolläkare samt en sjukavdelning för elever omfattande 4 platser.

Till varje elevrum hörde balkong med fin utsikt antingen över Pildammsparken i väster eller sjukhusparken i öster. På varje bostadsvåning fanns ett gemensamt samlingsrum för elevernas trevnad med kök och förvaringskåp samt dusch, bad och strykrum.

En glasöverbyggd entré sammanband elevhemmet med undervisningslokalerna. I undervisningsbyggnaden fanns två klassrum, två demonstrationsrum, bibliotek, gruppum, förråd, expeditioner samt konferensrum för lärarkollegiet.

Inflyttning började den 4 september, 1961 och expeditionerna togs i besittning. Eleverna, en kurs i taget, flyttade in i de nya elevrummen.

Invigningen, som ägde rum i sjuksköterskeskolans samlingshall, blev en minnesvärd högtid med musik av en ensemble ur konserthusstiftelsens orkester med sång av sjuksköterskeskolans elevkör. Sjukvårdsstyrelsens och skolans styrelses ordförande Harald Lindvall hälsade välkommen och gav en exposé över planläggning och kostnadsberäkning för den nya skolan. Stadsfullmäktige hade 1960 beräknat 4.511.000 kronor för byggnaden och 650.000 kronor för inventarier. Ordföranden påpekade med glädje och stolthet att skolan inte var byggd endast för dagens behov utan även med sikte på framtiden. Stadsfullmäktiges ordförande S A Johansson tackade för det nerlagda arbetet och överlämnade som stadens representant miljonkomplexet till sjukvårdsstyrelsen. Inrikesministern Rune Johansson framförde hjärtliga lyckönskningar till sjukvårdsstyrelsen och Malmö stad för den vackra byggnaden och för detta välbehövliga tillskott för utbildning av sjuksköterskor och förklarade därmed sjuksköterskeskolan invigd. Sjukhusets styresman, överläkaren Bengt Willert, framförde läkarnas glädje över skolan, hoppades på fortsatt gott samarbete och överlämnade en gåva till skolans prydnad. Så gjorde även konsulterna och entreprenörerna från byggnadsfirman, som donerat en grafik som nu prydde samlingshallen. Skånes konstförening överlämnade genom professor Helge Wulff ett gåvobrev på ett konstverk av Anders Österlin. Slutligen överlämnade elevföreningen genom Britt Wiberg den vackra vasen ”Äpplet”, design Ingeborg Lundin, Orrefors. Rektor Brita Granlund tackade för alla lyckönskningar och gåvor som kommit skolan till del och framförde ett tack till Malmö stad och sjukvårdsstyrelsen.

Efter invigning spred sig de många gästerna med elever som ciceroner i skolans lokaler och till elevhemmets våningar för att se hur rummen tog sig ut i verkligheten och för att beundra utsikten. På rekordtid lyckades personalen med elevhems-

föreståndaren Viola Fröhler i spetsen förvandla samlingsalen till kafferum för gästernas förplägnad. På kvällen gav sjukvårdsförvaltningens styrelse middag för ett stort antal gäster bl a byråinspektör Majsa Andrell, Medicinalstyrelsen, rektor Gunhild Wiksmark, SIHUS, Stockholm, rektorerna för sjuksköterskeskolorna i Lund, Hälsingborg och Kristianstad, Malmö sjuksköterskeskolas personal, representanter för elevföreningen samt arkitekter, byggare och hantverkare. Malmö sjuksköterskeskola uppmärksammades i både dagspress och byggnadsteknisk fackpress och ansågs då som en av de modernaste och mest ändamålsenliga skolorna för sjuksköterskeutbildning i Europa.

Från styrelseprotokollen år 1961

Under 1961 – 1962 antog elever ur skolans första kurs, VK 60, till

1. Centralskolan för specialutbildning i barnsjukvård, Stockholm (Siv Kristensen)
2. Barnmorskeanstalten i Göteborg (Inga-lill Wender)
3. Röntgenkurs i Lund (Lilli Engdal)

Det beslutades att till elever under specialutbildning på annan ort skulle utgå fastställda studiebidrag samt reseersättning.

Representanter för elevkåren önskade att en högtidsdräkt skulle införas i likhet med andra sjuksköterskeskolor. Högtidsdräkten blev en enkel mörkblå klänning med vit krage och vita manschetter samt vit mössa.

Den första kullen sjuksköterskor examineras

Det var en högtidsdag för Malmö sjuksköterskeskola då den första kursens kursavslutning ägde rum i Knutssalen på Malmö rådhus den 25 februari, 1963, kl 15.00. Tjugofem nya sjuksköterskor från kursen VK 60 erhöll betyg och emblem. Ordföranden i sjuksköterskeskolans styrelse Harald Lindvall hälsade gästerna välkomna och gratulerade de nyblivna sjuksköterskorna till deras goda studieresultat. Högtidstalet hölls av landshövding Gösta Netzén. Efter sång av elevkåren med egen solist skedde utdelning av betyg och emblem. Högtidligheten inramades av musik. Utöver representanter för sjukvårdsstyrelse och administration samt läkar- och sjuksköterskekår hade också föräldrar och anhöriga till de nya sjuksköterskorna inbjudits. Senare samlades gästerna till avslutningssamkväm i sjuksköterskeskolans samlingshall, som var smyckad till fest. Till kaffet serverades hallontårta, vilket senare kom att bli en tradition. Lärarna var värdinnor och elevkåren underhöll med sång. På kvällen gav Styrelsen för Malmö stads sjuksköterskeskola en middag i MAS matsal för sjukvårdsstyrelsen, lärarkollegiet samt hedersgästen landshövding Gösta Netzén.

I samband med den första avslutningen vid sjuksköterskeskolan uppstod frågan om hur många av dessa nyutbildade sjuksköterskor som valde att stanna kvar i Malmö. Behovet av sjuksköterskor var mycket stort på grund av den stora utbyggnaden av hälso- och sjukvården som pågick i Malmö, framför allt vid MAS.

Vid många sjuksköterskeskolor i landet var de nyutbildade sjuksköterskorna bundna att kvarstå i huvudmannens tjänst under 1 – 2 år efter avslutad utbildning. Något sådant tvång har aldrig funnits i Malmö. Naturligtvis har det varit glädjande att så många av de egna sjuksköterskorna valde att stanna i Malmö efter avslutad utbildning.

Från styrelseprotokollen år 1962

Intagningskapaciteten utökades från 1962 till 60 elever per år.

Bristen på utbildade sjuksköterskor var fortfarande mycket stor. Medicinalstyrelsen utfärdade den 18 januari, 1962 anvisningar angående sjuksköterskelev som vikarierar på en sjukskötersketjänst. Man värnade om att elevens utbildning inte fick rubbas genom vikariatet. Vikariatet började förläggas inom elevens specialutbildningsområde och fick ha en omfattning på minst 2 veckor – högst 2 månader. Elevens samtycke liksom skriftligt förordnande krävdes. Eleven fick inte självständigt ge intravenösa injektioner eller infusioner. Skolans styrelse beslöt med gällande från 1 juli, 1964, att vikariatsersättning skulle utgå till den elev som beordras till sjukskötersketjänst - löneklasse 9 – med rätt till ersättning för övertid och s k OB-tillägg, dock med bibehållandet av fastställda elevförmåner.

Under 1962 tillsattes två nya tjänster som lärare: Ingrid Svensson, inom medicinsk sjukvård och Millan Jönsson, inom barnsjukvård.

Teoretiska blockkurser inom specialutbildningen anordnas

Under åren 1963 och 1964 tillkom tre blockkurser för specialisering. För operationsinriktningen anordnades en kurs för elever från Malmö, Kalmar, Karlskrona, Kristianstad, Lund och Växjö.

Kurs 1 gavs under tiden 4 – 15 juni, 1963. Kursledare var Ann-Marie Olow samt tillskott av bästa föreläsare och specialister. 25 kursdeltagare deltog.

Kurs 2 gavs under tiden 2 – 15 december, 1963 Kursledare: Gertrud Östberg.

Kursen omfattade 47 lektionstimmar, 19 timmar studiebesök samt skriftligt prov. 25 kursdeltagare deltog.

Kurs 3 gavs under tiden 1 -13 juni, 1964 och omfattade 49 lektionstimmar, 18 timmar studiebesök samt två skriftliga prov. Kursledare var Elisabeth Borstam. 17 kursdeltagare deltog i kursen. Studiebesöken i samtliga tre kurser förlades till Malmö och Lund.

Under 1964 tillsattes ytterligare lärartjänster. Ulla Landström anställdes som kliniklärare inom kirurgisk sjukvård och Elisabeth Borstam anställdes som vikarie inom kirurgisk operationssjukvård och akutmottagningsverksamhet. Gullbritt Gustafsson blir kanslibiträde fr o m 1 januari, 1964.

Vårterminen 1965 antogs för första gången två manliga elever; Staffan Bergentz och Bengt Hofvander, båda från Malmö.

Inträdesprov som urvalsmetod

Vid flera av landets sjuksköterskeskolor hade man infört psykologiska lämplighetsprövningar som urvalsmetod i stället för provtjänstgöring för sökande till sjuksköterskeutbildningarna. Försöksverksamheten syftade till att påvisa sökandes förutsättning för yrket, bidra till en minskad avgång i utbildningen och härmed minska kostnader för tomma elevplatser. Vid sammanträde i styrelsen den 12 januari, 1965 diskuterades ingående värdet av dessa prov samt den offert som förelåg från Personaladministrativa rådet (PA-rådet) i Stockholm.

Kostnaden för inträdesprovet beräknades till 225 kr per inträdessökande och skulle ledas av PA-rådets personal. Uppdraget omfattade även grundlig information till sjuksköterskeskolans personal som skulle medverka.

Medicinalstyrelsens tillstånd hade erhållits före anordnandet av proven som ägde rum 25 – 28 maj och avsåg sökande till höstkursen 1965. Provet beräknades ta 1 ½ dag i anspråk per sökande och omfattade kunskapsprov, begåvningsprov, manuella tester samt informationsprov.

Sjuksköterskeskolans rektor, biträdande rektor och läraren Ulla Landström intervjuade de sökande om deras tidigare erfarenheter av sjukvård, om deras motivation att bli sjuksköterskor och vilka förväntningar de hade på yrket. Inträdesprövningarna ägde senare rum även höstterminen 1965 samt sista gången vårterminen 1966. Enligt riksdagsbeslut våren 1966 och övergång till ny läroplan fick någon teoretisk-praktisk orienteringsperiod eller särskild inträdesprövning ej längre äga rum.

Ny läroplan

Under 1950 – 60-talen skedde en kraftig utbyggnad av hälso- och sjukvården i landet. I samband härmed förändrades också sjuksköterskornas arbetsuppgifter och deras ställning inom sjukvårdsorganisationen. Arbetsledning och administration tog allt mer tid och krafter i anspråk. Den då gällande utbildningsplanen var inaktuell. En översyn och ny utbildningsplan krävdes.

Den 30 mars 1962, tillsattes en utredning för att se över sjuksköterskeutbildningen (SOU 1962:4). På grundval av utredningens betänkande ”Sjuksköterskeutbildningen I, Grundutbildning” fattade riksdagen beslut 1965 om en ny studieordning för blivande sjuksköterskor.

Fr o m 1 januari 1967 utgår statsbidrag om 15.900 kronor per termin för varje 15-tal elever samt statsbidrag för skollokaler och första uppsättningen undervisningsmaterial.

Den 1 januari, 1967 övergår sjuksköterskeutbildningen till Grundutbildning av sjuksköterskor. Del I (SOU 1964:45) enligt läroplan UY 2, 66:3. Sjuksköterskeutbildningen omfattade nu en grundutbildning om fem terminer där varje termin utgjordes av 21 veckor, lika för alla. Utbildningen ledde fram till legitimation som sjuksköterska. Legitimationen utfärdades av Medicinalstyrelsen och sedermera Socialstyrelsen. Vidareutbildningar omfattande en till två terminer infördes och

ersatte tidigare specialiseringsutbildningar. Efter avslutad grundutbildning och erhållen legitimation krävs minst sex månaders tjänstgöring som sjuksköterska före vidareutbildningen. Vid sjuksköterskeskolan i Malmö anordnades initialt två vidareutbildningar; inom medicinsk och kirurgisk sjukvård samt inom hälso- och sjukvård för barn och ungdom.

Skolöverstyrelsen (SÖ) blev tillsynsmyndighet för sjuksköterskeutbildningen med successiv övergång höstterminen 1966 – vårterminen 1967. Sjuksköterskeeleven blir studerande med rätt att söka statliga studiemedel. Tidigare elevförmåner in- drages sedan skolan antagit ny utbildningsplan. Sjuksköterskeeleverna har emel- lertid fortfarande rätt att bo på elevhemmet men med en kostnad av 125 kro- nor/månad. Tvätt av linne och tjänstekläder ingår i hyran. Elevuniformen avskaf- fas och i stället erhöles eleverna fastställd arbetsdräkt i form av vit rock. Under läs- kurser och studiedagar bar eleverna civila kläder. Kost tillhandahålles mot vanligt personalpris i undervisningssjukhusens matsalar. Elever betalar som tidigare sin kurslitteratur. Den av SÖ fastställda hälsokontrollen av eleverna bekostas av sjuk- sköterskeskolan.

Sjuksköterskeeleverna har nu erhållit studerandestatus, vilket innebär att ej längre ersätta annan sjukvårdspersonal. Ingen ekonomisk ersättning utgår således längre till skolan och räknas ej längre in i sjuksköterskeskolans budget. Genom erhål- landet av studerandestatus har ej längre eleverna samma arbetstider som annan personal och är därmed inte längre låsta i bestämda rutiner och sysslor. Eleven har möjlighet att under vårdlärares ledning delta i samtliga på avdelningen före- kommande aktiviteter av värde för utbildningen.

Den nya läroplanen inleddes på följande sätt: ”utfärdad för tillämpning med stats- understödd grundutbildning av sjuksköterskor (sjukskötare) efter medgivande från Skolstyrelsen.”

Mål och riktlinjer

1. Utbildningen syftar till att förbereda eleven för verksamhet som sjuksköterska medföljande grundfunktioner: att själv eller under medverkan av underställd per- sonal sörja för patientens personliga omvårdnad.
2. att under läkares ledning medverka i patientens medicinska vård, att observera och rapportera beträffande patientens tillstånd och reaktioner
3. att biträda läkare i hans åtgärder med patienten samt ombesörja hans ordina- tioner
4. att medverka i hälsovårdsupplysning och hälsovårdsarbete
5. att fungera som arbetsledare
6. en strävan bör vara att hos eleven utveckla personlig mognad, ansvarsmed- vetande, människointresse och kontaktförmåga.

Den som med godkända betyg genomgått utbildningen äger av Medicinalstyrelsen erhålla legitimation som sjuksköterska.

Utbildningens längd

Sjuksköterskeutbildningen omfattar en grundutbildning om 5 terminer. Varje termin 21 veckor och hela utbildningen 105 veckor. Omkring en tredjedel av utbildningstiden utgörs av teori och två tredjedelar utgörs av klinisk praktik. Jämfört med tidigare utbildning utökades den teoretiska delen av utbildningen främst med samhälls- och beteendevetenskapliga ämnen och arbetsledning. Läroplanens allmänna anvisningar samt speciella anvisningar för respektive termin I – V är mycket detaljerade. Antalet undervisningstimmar är exakt angivna för varje ämne samt vilken yrkeskategori som ska meddela undervisningen. Undervisningen i anatomi, fysiologi, sjukdomslära, medicinsk mikrobiologi, drygt hälften av undervisningen, skulle ges av läkare. Övrig teoretisk undervisning förmedlades av specialister av olika slag. Framför allt var det sjuksköterskeskolans lärare som nu kallas vårdlärare som förmedlade undervisning.

Elevens kliniska praktik skulle omfatta 37 timmar/vecka med högst en söndag per månad.

Eleverna hade 8 veckors sommarferie samt jul och påskferie.

Tre terminers utbildning

En avkortad sjuksköterskeutbildning anordnas för dem som tidigare genomgått utbildning till undersköterska inom slutenvård eller utbildning till skötare (65 p). Från 1977 tillkom alternativ avkortad studiegång i anslutning till gymnasieskolans vårdlinje (63 p) och slutligen tillkom alternativ studiegång för dem som genomgått gymnasieskolans vårdlinje gren barn- och ungdomsvård, variant för barnsjukvård, (73 p).

Förslag till centraliserad antagning till sjuksköterskeutbildning

Under 1960-talet hade antalet sjuksköterskeskolor i landet ökat till 32 stycken. Därmed hade också antalet sökande till sjuksköterskeutbildningen, som hade hela landet som upptagningsområde ökat. Varje skola administrerade i de flesta fall den egna intagningen. De sökande kunde sända sina ansökningar till många skolor för att öka sina chanser att bli antagna någonstans. Skolöverstyrelsen skickade i november, 1966 en detaljerad meritvärdering för inträde till sjuksköterskeutbildning gällande för höstterminen 1966 – vårterminen 1977. Antalet ansökningar till sjuksköterskeutbildningarna ökade nu för varje termin framför allt genom den nya grundutbildningen. Registrering och handläggning av ansökningarna med meritvärdering och poängsättning utgjorde en ökande belastning för sjuksköterskeskolans kansli. Eftersom många sökte till många skolor (en aspirant kan ha sökt 19 skolor) blev resultatet en tidsödande reservintagning, och inte sällan outnyttjade utbildningsplatser trots det stora antalet sökande. Hela antagningsförfarandet blev därmed ineffektivt, tidskrävande och dyrbart.

Ett förslag till en centraliserad behandling av ansökningar till sjuksköterskeutbildningarna inom södra sjukvårdsregionen diskuterades i skolans styrelse i november, 1966. Styrelsen var mycket positiv till detta förslag som innebar:

1. inrättandet av en insamlingscentral för ansökningshandlingar från södra sjukvårdsregionens sjuksköterskeskolor.
2. organisation av en regional intagningsnämnd för fördelning av de sökande efter sökandes önskemål och antalet tillgängliga utbildningsplatser.

Av styrelseprotokoll från 17 november, 1966 framgår att Sveriges sjuksköterskelevers förbund anholder om att få förlägga sitt årsmöte 10 – 12 februari, 1967 till Malmöskolan. Det beslutas att upplåta skolans aula och samlingsrum för ändamålet. Vidare beslutades att en av kvällarna stå för en buffé samt låta de inbjudna äta i sjukhusets matsal på särskild tid men till gängse personalpris.

Under åren 1967 - 68 anställs ytterligare nya lärare: i protokollen nämns klinikläraren inom gynekologisk sjukvård Sigrid Wallengren. Kanslisterna Gullbritt Gustafsson och Karin Strandbäck föreslås dela på en tjänst. Lena Derbring anställs som lärare inom medicinsk sjukvård och Elisabeth Borstam får fast tjänst som kliniklärare inom operationssjukvård.

Inrättande av en samarbetsnämnd

För att skapa ett forum där elever och representanter för skolans styrelse och verksamhet kan dryfta gemensamma frågor inrättades i juni 1967 en samarbetsnämnd. Från skolans styrelse ingick kommunalrådet Harald Lindvall, (ordförande) Civilingenjör C A Nilsson, (vice ordförande), suppleanterna Lars Kjellman och Eva Andersson. Förutom rektor Brita Granlund ingick lärarna Ann-Marie Olow Hansson och Brita Hilton som ordinarie ledamöter och Marianne Caap Ahlgren och Inger Fredriksson som suppleanter. Eleverna representerades av Madeleine Gustafsson-Svensson och Kerstin Rangemark med suppleanterna Inger Kylstad och Gunilla Kjellberg.

Ordförande i sjuksköterskeskolans styrelse, tillika ordförande i sjukvårdsstyrelsen, kommunalrådet Harald Lindvall avgick med pension i december, 1967. Under sin långa tid som kommunalråd hade han med energi och framsynthet medverkat till stora nybyggnader inom sjukvården i Malmö samt även varit en drivande kraft med tillkomsten av sjuksköterskeskolan. Harald Lindvall var en mycket kunnig ordförande. Det rådde en god och vänlig stämning vid sammanträdena. Sjuksköterskeskolans bästa låg honom varmt om hjärtat. Till ny ordförande i sjuksköterskeskolans styrelse utsågs den 6 februari, 1968 kommunalrådet Gunnar Hejdeman.

Från styrelseprotokollen 1968 – 1969

Under 1968 inrättas en ny tjänst som biträdande rektor. Doris Lidén tillträder denna.

Diskussioner förekommer också kring utökat elevantal för sjuksköterskeskolans del. Bertil Andersson, jur kand, blir utsedd att efterträda Willy Danborg som sekreterare i skolans styrelse, då denna utnämns till sjukvårdsdirektör.

Biträdande rektor Doris Lidén hade under våren 1969 tjänstledigt för att medverka i praktikplatsutredning vid MAS. Detta förlänges sedan till att vara året ut. Ann-Marie Olow Hansson vikarierade för henne under denna tid.

Gertrud Östberg lämnar sin tjänst som instruktionssköterska för att bli studieledare vid SIHUS, Malmö, där hon vikarierat sedan en tid tillbaka.

Klinikläraren Brita Hilton avgår med pension från den 1 februari, 1970. Hon avtackas av MAS styresman och skolans styrelseledamot överläkaren Bengt Willert. Instruktionssköterskan inom obstetrisk vård Siv Norberg anställs fr o m 15 juli, 1969.

Verksamheten växer

Från och med höstterminen 1969 finns utökat behov av lokaler för den kommande vidareutbildningen samt utökning av antalet elevplatser i grundutbildningen.

Verksamheten växer således pga utökat elevantal och nyanställda lärare. Klassrum och expeditioner räcker inte till. I den närbelägna Johannesskolan blir lokaler lediga. Efter förhandlingar med Skolkontoret, Malmö Stad, får sjuksköterskeskolan nya lokaler på Johannesskolans 3:dje våning. Efter diverse reparationer och möblering omflyttas undervisningen i grundutbildningens termin 3 till Johannesskolan 1968, där lektionsrum och expeditioner erhållits.

Från höstterminen 1969 förläggs även vidareutbildningen i hälso- och sjukvård för barn och ungdom där så snart godkännande inhämtats från SÖ om att starta en klass/år med 15 elever.

Ny styrelse

Från och med januari, 1970 får sjuksköterskeskolan ny styrelse:

Gunnar Hejdeman, ordförande

Manfred Holmqvist, vice ordförande

Ledamöterna: Nadja Kullenberg, Lars Kjellman, Eva Andersson, Hjördis Åberg, Bengt Willert, Ingrid Jeansson, suppleanten Åke Wallin, sekreteraren Bertil Andersson samt rektor Brita Granlund, och vik bitr rektor Ann-Marie Olow Hansson.

Vid sammanträdena diskuterades detta år bl a införande och ändrad funktion och organisation för samarbetsnämnder samt Socialstyrelsens förslag till behörighetsbestämmelser för sjuksköterskor. Styrelsen godkänner bildandet av en gemensam antagningsenhet i södra sjukvårdsregionen för antagning till vidareutbildningar (SAMS). Man beslutade samtidigt att bemyndiga rektor att anmäla till ordförande eller vice ordförande lärares deltagande i kurser och konferenser rörande sjuksköterskeskolans verksamhet inom ramen för tjänsten. Under året anställs också de lärare som ska starta den planerade vidareutbildningen i hälso- och sjukvård för barn och ungdom Kerstin Syrén och Margareta Hellberg. Under våren 1970 anställs också en bibliotekarie fem timmar/vecka.

Av styrelseprotokollen åren 1970 – 1973 framgår att verksamheten präglas av expansion genom starten av de båda vidareutbildningarna och utökat antal elever.

Ett flertal nya lärare anställs. Utbudet av fortbildning och konferenser/ämneskonferenser för lärare verksamma i landets sjuksköterskeutbildningar ökar kraftigt och av protokollen framgår att lärarna utnyttjade detta utbud. Antagning till såväl grundutbildning som vidareutbildning genomförs nu av SAMS.

SSEF:s kamp om betygen

SSEF är kritiska mot den sjugradiga betygsskala som gäller för sjuksköterskeutbildningen. Man agerar i frågan och uppvaktar Skolöverstyrelsen. Från SÖ:s sida framhålls att betygsfrågan inte bara gäller för sjuksköterskeutbildningen utan för en rad andra utbildningar där SÖ är tillsynsmyndighet. Frågan måste således diskuteras i ett mycket större sammanhang.

Diskussionerna fortsatte och även utbildningsdepartementet blev engagerat. SSEF drev i första hand att de graderade betygen i praktisk utbildning skulle försvinna. SÖ ifrågasatte om SSEF hade sjuksköterskeeleverna i landet bakom sig. SSEF ville då sätta press på myndigheterna och uppmanade sina medlemmar att manifesteras sitt missnöje genom en strejk den 22 februari 1973. SÖ:s motdrag blev en skrivelse till landets sjuksköterskeskolor med följande lydelse:

”De sjuksköterskeelever som lyder uppmaningen från SSEF och inte deltar i utbildningen på torsdag får i sina avgångsbetyg antecknat att de utan giltigt skäl har uteblivit från undervisningen. Samma anteckning görs om elev genom sitt-strejk eller liknande inte deltar i undervisningen.”

Slutligen rekommenderade SÖ att sjuksköterskeskolorna inte skulle vidta några särskilda åtgärder vid uppmaning till strejk. Undervisningen skulle bedrivas som vanligt. Styrelsen och rektor skulle omedelbart och utan dröjsmål meddela eleverna om innehållet i skrivelsen.

Strejken genomfördes den 22 februari 1973 och de elever som deltog i denna manifestation fick en anteckning enligt ovan i sina betyg. Kampen om betygen fortsatte oförtrutet och i maj 1974 tillskrev SÖ utbildningsdepartementet och begärde att få införa en tregradig betygsskala. Men SSEF:s önskemål var ju en tvågradig betygsskala och kampen fortsatte. Hösten 1975 började dock den tregradiga betygsskalan att tillämpas, men SSEF fortsatte kampen. Genom högskolereformen 1977 ändrades dock betygssystemet återigen till att omfatta två betygsgrader godkänt och icke godkänt.

Eftersom endast en del av skolans elever bor på skolan står vissa rum tomma och i ett protokoll från maj 1973 kan utläsas att Sjukvårdsstyrelsen önskar utreda möjligheten att av bostadsdelen i sjuksköterskeskolans byggnad inrätta ett patienthotell.

Ändring av viss praktik i sjuksköterskeutbildningen

Lärarna i sjuksköterskeutbildningens barnavsnitt i termin 3 önskar för våren 1973 göra en förändring av den praktiska utbildningen inom barnsjukvård till att även

omfatta vård av barn i hemmet. I en skrivelse till SÖ anhålls om att försöksverksamhet får startas där två veckor av praktiken inom slutna barnsjukvård för användas till vård av barn i hemmet. Denna försöksverksamhet godkännes av SÖ under förutsättning att försöksverksamheten utvärderas inför vårterminen 1974. Denna försöksverksamhet väcker mycket kritik och elevföreningen är kritiska och tillskriver både Kommunalarbetsförbundet och Svensk sjuksköterskeförening. Dessa skrivelser behandlar frågor kring om eleverna utför/tar över undersköterskors respektive sjuksköterskors arbetsuppgifter. Efter utvärdering inlämnad till SÖ kan försöksverksamheten fortgå ytterligare också läsåret 75/76. SÖ är mycket positiva och önskar fortsatt utvärderingar fortlöpande terminsvis. Våren 1974 framför SSEF till skolans styrelse en begäran om representation i skolans styrelse. Av styrelsens svar till SSEF framgår att skolans styrelse fastställs av kommunfullmäktige beslut varför SSEF ombeds tillskriva kommunfullmäktige i denna fråga.

Sjuksköterskeutbildningen blir högskoleutbildning

Högskolereformen från 1 juli, 1977 innebar att vissa utbildningar, som tidigare inte varit universitets- eller högskoleutbildningar överfördes till högskoleorganisationen och blev allmänna linjer och påbyggnadslinjer. De allmänna målen för all högskoleutbildning skulle även gälla sjuksköterskeutbildningen. Utbildningen skulle vila på vetenskaplig grund och vara forskningsanknuten. Riksdagen hade beslutat att det fr o m 1977 01 01 skulle finnas en allmän utbildningslinje benämnd sjuksköterskelinjen. Linjen tillhör sektorn för utbildning till vårddyrken. Utbildningsplaner för allmänna linjer och påbyggnadslinjer fastställes av Skolöverstyrelsen och UHÄ fr o m 1978 07 01.

För allmänna linjer skulle antalet veckor benämnas poäng, vilket innebar att sjuksköterskelinjen omfattade 105 poäng. Alternativ studiegång för undersköterskor och skötare omfattade 65 poäng. Alternativ studiegång i anslutning till gymnasieskolans vårdlinje gren hälso- och sjukvård samt åldringsvård och psykiatrisk vård omfattade 63 poäng och alternativ studiegång i anslutning till gymnasieskolans vårdlinje gren barna- och ungdomsvård omfattade 73 poäng.

I utbildningsplanen från SÖ och UHÄ angavs endast utbildningens mål, innehåll och uppläggning på ett övergripande sätt. Linjens lokala planer och kursplaner fastställdes av den då nyinrättade linjenämnden. De teoretiska studierna liksom handledd klinisk praktik angavs i poäng. Som betyg användes något av uttrycken godkänd eller underkänd. Utbildningsbevis utfärdades efter genomgången utbildning på av linjenämnden fastställt formulär.

De studerande betalade själva sin litteratur. Under utbildningen erhöll de studerande vita arbetsrockar på sjuksköterskeskolans bekostnad. Även tvättkostnader betalades av skolan. Reseersättning skulle utgå om praktikplatsen förlagts utanför Malmö kommun.

De två vidareutbildningarna benämndes påbyggnadsutbildning av sjuksköterskor inom medicinsk och kirurgisk sjukvård, 20 poäng samt påbyggnadsutbildning av sjuksköterskor inom hälso- och sjukvård för barn och ungdom, 40 poäng. Skolans namn ändrades till Malmö sjuksköterskeskola, kommunal högskoleutbildning.

Kursverksamhet för sjuksköterskor skulle efter högskolereformen benämnas fristående enstaka kurser och vara poängsatta. Tre sådana kurser gavs 1977/78: Arbetsledning och utveckling inom långtidsvård och äldreomsorg, 10 poäng, Kompletterande teoretisk utbildning för skolsköterskor, 5 poäng, Arbetsledning och administration, 10 poäng.

En förändrad högskoleorganisation växer fram

Under vårterminen 1977 samlas lärare och övriga anställda samt representanter för de studerande i grund- och vidareutbildningar för information angående den Kommunala högskolan samt organisationen av sjuksköterskeutbildningen genom det nya huvudmannskapet som Malmö kommun tagit över. Vidare gällde informationen tillskapandet av en linjenämnd, vilket var nytt för sjuksköterskeutbildningen.

Förändrat huvudmannskap för Malmö sjuksköterskeskola

I högskolelagen 1977 §19 stadgas beträffande huvudmannskapet för kommunal högskoleutbildning följande: ”Skolstyrelsen skall vara lokal styrelse för kommunens grundläggande högskoleverksamhet.” Styrelsen för Malmö sjuksköterskeskola anhöll den 11 maj, 1977 hos kommunfullmäktige om utredning angående ändrat huvudmannskap. En kommitté bestående av sju ledamöter tillsattes för att utreda frågan. Kommunfullmäktige beslöt att styrelsen för Malmö sjuksköterskeskola övergångsvis skulle kvarstå som huvudman för skolan under läsåren 1977/78 – 1978/79 med kommunalrådet Gunnar Hejdeman som ordförande.

En kommunal utredning angående ändrat huvudmannskap för Malmö sjuksköterskeskola överlämnade sitt förslag den 20 december 1978. Yttrande hade avgivits av Skolstyrelsen, sociala centralnämnden, sjukvårdsstyrelsen, omsorgsstyrelsen, styrelsen för Malmö sjuksköterskeskola samt kommunstyrelsen. Kommunfullmäktige, vilka beslöt bifalla förslaget ”att fr o m 1 juli 1979 Malmö skolstyrelse skall vara huvudman för Malmö sjuksköterskeskola samt att uppdraga åt sjukvårdsstyrelsen och skolstyrelsen att vidtaga de åtgärder som erfordras med anledning av det ändrade huvudmannskapet.”

En *förvaltningsgrupp* tillsattes med representanter från sjukvårdsförvaltning, skolkontor och sjuksköterskeskola för att utreda en rad praktiska frågor; lokaler, utrustning, tillgång för studerande och personal till sjukhusets matsal, personaladministration och teknisk service, budget och ekonomi. Även en *arbetsgrupp för personalärenden* tillsattes där diskussioner fördes kring sjuksköterskeskolans sta-

tus. Ett stort antal frågor gällde lärarnas tjänster, tjänstekonstruktion, vikariat, fortbildning och resurser för detta. Även MBL-rutiner, läromedel, personalakter och tjänsterum diskuterades.

Efter det att förvaltningsredovisningarna avslutats som under vårterminen 1979 pågått mellan Malmö sjukvårdsförvaltning och Malmö skolförvaltning önskade lärare och övriga anställda vid Malmö sjuksköterskeskola få framföra sina önsningar och förhoppningar inför övergången till Skolstyrelsens förvaltningsområde. En skrivelse översändes den 24 april 1979 till Skolstyrelsen och till Malmö sjukvårdsförvaltning.

Fr o m den 1 juli 1979 överflyttades driften och förvaltningen av Malmö sjuksköterskeskola till Malmö skolförvaltning. Sjuksköterskeskolans kansli förstärktes med en assistenttjänst gällande ekonomi och budgetfrågor. Birgitta Möller tillträdde denna tjänst höstterminen 1979. Sjuksköterskeskolans avgående styrelse inbjöd samtlig personal på sjuksköterskeskolan till en fin avskedsfest i juni 1979 med middag och underhållning i Östra sjukhusets personalmatsal. Det sista styrelseprotokollet var nu undertecknat - det kändes vemodigt. En viktig del av sjuksköterskeskolans verksamhet var avslutad.